

# OBSAH

## KALEVALA

### RUNA PRVÁ

Runa se počíná; v. 1—103. — Dcera vzduchu spouští se do moře, kde větrem a vlnami obtěžkána stává se paní vody; v. 104—177. — Kachna sobě hnízdo svila a vejce snesla na koleně paní vody; v. 178—213. — Vejce vypadnou z hnízda, rozbijí se na kousky a kousky promění se v zemi, oblohu, slunce, měsíc a oblaka; v. 214—245. — Paní vody stvoří okřídlí, zálivy i pobřeží, hlubiny i mělčiny mořské; v. 246—281. — Väinämöinen narodí se z paní vody, dlouho téká po vlnách, až konečně přistane ku břehu; v. 282—345.

7

### RUNA DRUHÁ

Väinämöinen vystoupí na zemi bezstromnatou a dopustí, aby Sampsa Pellervoinen sil stromy; v. 1—42. — Dub zpočátku neroste, ale po opětném zasetí bujně vyrazí a rozprostře se nad celou zemí a zabráni svítiti jak měsíci, tak slunci; v. 43—110. — Pidimužik vystoupí z moře a skácí dub; měsíc a slunce jsou opět viditelný; v. 111—224. — Ptáci pějí na stromech, zeliny, květiny a jahody rostou ze země; jediný ječmen ještě nechce vzejíti; v. 225—236. — Väinämöinen najde několik ječných zrn v písku na břehu, pokácí les a nechá státi toliko břizu, aby byla ptákům místem odpočinku; v. 237—264. — Orel z vděčnosti, že strom ponechán, aby stál, vykřeše Väinämöinovi oheň, kterýmžto je s to lesinu podpáliti; v. 265—286. — Väinämöinen zaseje ječmen, modlí se za vzrůstu zdar a doufá, že se budoucně bude dařiti; v. 287—378.

20

### RUNA TŘETÍ

Väinämöinen prospívá ve věděni a nabývá proslulosti; v. 1—20. — Joukahainen podstoupí s ním zápas o věděni a přemožen vyzve ho na souboj meči; Väinämöinen odrazí a zařká Joukahaina do bažiny; v. 21—330. — Úzkost přišla na Joukahaina v bahně i slibuje nakonec sestru svoji za manželku Väinämöinovi, čímž je Väinämöinen smířen a jej zase z bahna vyprostí; v. 331—476. — Joukahainen kráčí ve zlé míře domů a vypravuje matce, jaká nehoda potkala ho cestou; v. 437—524. — Matka se raduje slyšíc, že dostane Väinämöina za zetě, ale dcera se rmoutí a pláče; v. 525—580.

35

### RUNA ČTVRTÁ

Väinämöinen zastihne sestru Joukahainovu v háji a žádá ji sobě za manželku; v. 1—30. — Dívka běží plačíc domů a vypravuje věc matce; v. 31—116. — Matka jí zakazuje rmoutiti se a poručí opět se rozveseliti a skvostně se vystrojiti; v. 117—188. — Dívka stále tone v pláči a praví, že do konce vyjítí nechce za muže příliš letitého; v. 189—254. — V žalu odejde a zabloudí v pustém lese, spěchá k neznámému břehu mořskému, počne se koupati a zahyne ve vodách; v. 255—434. — Matka pláče dnem i nocí pro zhybnou dceru; v. 435—518.

55

### RUNA PÁTÁ

Väinämöinen jde sestru Joukahainovu z moře vylovit a skutečně ji chytí na udici v podobě neznámé ryby; v. 1—58. — Chce ji na kusy rozřezati, ale ryba se mu z ruky vysmekne



do moře a oznamuje, kdože jest; v. 59—133. — Väinämöinen marně se namáhá, aby se ryby opět zmocnil buď slovy, buď nástroji rybářskými; v. 134—163. — Kráčí smuten domů a obdrží od mrtvé svojí matky radu, aby šel ucházeti se o pannu severu; v. 164—241.

73

#### RUNA ŠESTÁ

Joukahainen nenávidí Väinämöina a číhá naň na cestě do Pohjoly; v. 1—78. — Uzří ho, an řekou se brodí na koni jeda, a střelí po něm, avšak trefí pouze koně jeho; v. 79—182. — Väinämöinen spadne do vody; bouře ho žene na širé moře a Joukahainen plesá domnívaje se, že Väinämöinen písni svých nikdy více pěti nebude; v. 183—234.

82

#### RUNA SEDMÁ

Väinämöinen nemálo dní plove širým mořem; orel jej nalezne a z vděčnosti za to, že Väinämöinen při klučení pralesa břízu nedotknutu zůstavil, vezme ho na záda a nese na břeh Pohjoly, kde paní nad Pohjolou laskavě ho do domu přijme a uvítá; v. 1—274. — Väinämöinu stýská se po domově, ale paní nad Pohjolou žádá, aby prve zkul sampo, a slibuje mu svou dceru za manželku; v. 275—322. — Väinämöinen slibuje, až se vrátí, že jí pošle Ilmarina, jenž za něj sampo zkuje, a od paní nad Pohjolou obdrží saně i koně, aby se mohl vrátiti domů; v. 323—368.

91

#### RUNA OSMÁ

Cestou Väinämöinen uzří strojnou pannu Pohjolanku a nabízí jí svou ruku; v. 1—50. — Panna posléz přivoluje, vystaví-li jí loďku z třísek vřetena a vpraví-li ji na vodu, aniž by se dotkla proudu; v. 51—132. — Väinämöinen dá se do práce, ale tne se do kolena a neumí krev zastaviti; v. 133—204. — Jde hledat muže vědmého a nalezne starce, který se chvastá, že krev uzavře; v. 205—283.

104

#### RUNA DEVÁTÁ

Väinämöinen vypravuje starci původ železa; v. 1—266. — Starce kárá železo a pronáší slova krev tišící; krev se zastaví; v. 267—418. — Starce dá svému synu udělati mast, maže a váže ránu; Väinämöinen se pozdraví a děkuje Jumalovi za poskytnutou pomoc; v. 419—586.

114

#### RUNA DESÁTÁ

Väinämöinen vrátí se domů a vyzve Ilmarina, aby šel ucházet se o pannu Pohjolanku, již mohl by si zasloužiti ukováním sampa; v. 1—100. — Ilmarinen nechce, co živ bude, do Pohjoly, ale Väinämöinen lstí dostane ho na cestu; v. 101—200. — Ilmarinen jde do Pohjoly, kdež ho nejlíp uvítají a vyzvou, aby zhotovil sampo; v. 201—280. — Ilmarinen ukuje sampo a paní severu vpraví je do kamenné hory pohjolské; v. 281—432. — Ilmarinen žádá, aby mu panna dána byla za odměnu jeho práce; panna dělá okolky a praví, že ještě není na vdavky; v. 433—462. — Ilmarinen dostane loďku, vrátí se domů a vypravuje Väinämöinovi, že v Pohjole sampo ukul; v. 463—510.

134

#### RUNA JEDENÁCTÁ

Lemminkäinen vypravuje se do Saari, aby se ucházel o pannu z rodu výborného; v. 1—110. — Saarijské dívky vysmívají se mu, ale brzy se smíchu nabaží a sblíží se s ním; v. 111—156. — Jenom Kylliki, kvůli níž právě byl přišel, nemůže si po dobrém nakloniti, pročež nakonec uchvátí ji silou, hodí ji do saní a ujíždí; v. 157—272. — Kylliki pláče a činí Lemminkäinovi výčitky zvláště pro jeho bojechtivost; Lemminkäinen slibuje, že



nikdy víc do války nepotáhne, slíbí-li zase Kylliki, že nikdy víc do vsi tančit nepůjde, a oba sliby své přísahou stvrdí; v. 273—314. — Lemminkäinen má radu je se mladé nevěstě; v. 315—402.

152

#### RUNA DVANÁCTÁ

Kylliki zapomíná své přísahy a jde do vsi, pročez Lemminkäinen prudko se rozhněvá a si umíní, že ji hned opustí a do Pohjoly pro jinou si půjde; v. 1—128. — Matka namáhá se všemožně, aby syna od cesty odvrátila, a praví, že by ho tam mohli zabít; Lemminkäinen právě se češe; mřstí hněvně hřebenem a předpovídá, až z tohoto hřebenu, že i jeho krev poteče; v. 129—212. — Vypravuje se na cestu, jde do Pohjoly a zpěvem vyčaruje muže z jejich domů; jen šeredu skotáka jediného nechal bez účinku zpěvu; v. 213—504.

166

#### RUNA TŘINÁCTÁ

Lemminkäinen uchází se o dceru paní severu, jež od něho žádá, by si ji zasloužil a přivedl jí losa Hiisiova; v. 1—30. — Lemminkäinen pln zpučné mysli vydá se na lov losa, ale brzy zarmoucen pozoruje, že pro rozbrldlý snh losa dohoniti nemůže; v. 31—270.

184

#### RUNA ČTRNÁCTÁ

Lemminkäinen vyzývá bohy slovesy lovců; posléz lapí losa a dovede jej do Pohjoly; v. 1—270. — Podruhé mu uloženo, aby zkontil Hiisiova ohnivého koně; on jej zauzdá a vede do Pohjoly; v. 271—372. — Třetí podmínka mu ustanovena, aby na řece v Tuonele zastřelil labuť; Lemminkäinen ubírá se k řece v řiši mrtvých; tam na něj čeká opovržený pastucha, zabije jej a uvrhne do vodopádu říše Tuoniovy; syn Tuoniův mrtvolu vytáhne a rozseká na kusy; v. 373—460.

194

#### RUNA PATNÁCTÁ

Druhý den počne ze hřebene Lemminkäinenova doma kapati krev, z čehož matka ihned poznává, že syna jejího stihla smrt; spěchá do Pohjoly a vyptává se paní, kam se Lemminkäinen děl; v. 1—61. — Paní severu konečně zhurta praví, jakou práci mu vložila, a slunce podává matce zevrubnou zprávu o smrti Lemminkäinenově; v. 62—193. — Matka Lemminkäinenova jde, majíc dlouhé hrábě v rukou, k vodopádu říše mrtvých a hrabe ve vodě, až shromáždí všecky částky mrtvol svého syna, složí v jeden celek a dovede zařikadly a mastmi, že Lemminkäinen opět ožije; v. 194—553. — Obzivlý Lemminkäinen vypravuje, jak zahynul v řece tuonelské, a vrací se s matkou domů; v. 554—649.

211

#### RUNA ŠESTNÁCTÁ

Väinämöinen posílá Sampsa Pellervoina, aby mu vyhledal stromy na loď; buduje ji, ale nedostává se mu tři vědmých slov; v. 1—118. — Nemoha si odnikud vědmých slov opatřit, putuje do Tuonely, kde ho chtějí zadržeti; v. 119—362. — Ale Väinämöinen svou mocí vyprostí se z Tuonely a vrátív se na zemi varuje, aby tam nikdo svévolně nechodil, a vypravuje o zlých lidech, kteří v těch smutných a strašných prostorách bydlí; v. 363—412.

233

#### RUNA SEDMNÁCTÁ

Väinämöinen jde do podzemí, aby mu Antero Vipunen slovesa dal, a probudí ho z dlouhého spánku; v. 1—98. — Vipunen pozře Väinämöina a Väinämöinen počne ho v životě trýzniti; v. 99—146. — Vipunen zkouší všelikým zpíváním, zařikáváním, zaklínáním a zstrašováním zbaviti se nevítaného hosta, ale Väinämöinen hrozí, že neodejde dříve, dokud neobdrží scházejících sloves, ku stavbě lodí nevyhnutelných; v. 147—525. —

Vipunen zpívá veypoví všechno svoje vědění Väinämöinovi, jenž pak vyjde z jeho útroby, navrátí se ku své rozdělané lodi a dostaví ji; v. 526—619.

249

#### RUNA OSMNÁCTÁ

Väinämöinen napne plachtu a plaví se na nové lodi, aby se ucházel o pannu půlnoci; v. 1—40. — Sestra Ilmarinova vidí a osloví ho ze břehu, doví se cíle jeho cesty a spěchá pověditi bratru o nebezpečí, že v Pohjole nevěsta jeho jinému se dostane; v. 41—266. — Ilmarinen se ozbrojí a jede do Pohjoly, kamž i přibude; v. 267—470. — Paní nad Pohjolu vidouc, ani ženiši přicházejí, radí dceři, aby vyšla za Väinämöina; v. 471—634. — Dcera však odpovídá, že podá ruku pouze kujci sampa Ilmarinovi, a odmítá Väinämöina, jenž prve do jizby vstoupil; v. 635—706.

271

#### RUNA DEVATENÁCTÁ

Ilmarinen vejde do síně půlnoci, žádá o dceru, ale matka ukládá mu nebezpečné úkoly; v. 1—32. — Podle rady panny půlnoci práce šťastně dokoná, zorav nejprve hadí pole, podruhé chytiv Tuoniova medvěda a Manova vlka, potřetí vyloviv strašnou a velikou štiku z řeky tuonelské; v. 33—344. — Paní nad Pohjolou zaslíbuj a zasnuhuje dceru svou Ilmarinovi; v. 345—498. — Väinämöinen vrací se zlé míry ze země půlnoční a varuje každého, aby spolu s jiným mladším o dívku se neucházel; v. 499—518.

295

#### RUNA DVACÁTÁ

V zemi půlnoční zabíjejí na svatební veselí náramného býka; v. 1—118. — Vaří pivo a strojí krmě; v. 119—516. — Vysílají sílu zváčů; jediného Lemminkäina nepozvali; v. 517—614.

314

#### RUNA DVACÁTÁ PRVÁ

V Pohjole vítají ženicha a jeho družinu; v. 1—226. — Hosté jsou přehojně nakrmeni a napojeni; v. 227—252. — Väinämöinen zpívá a blahořečí hostitelům; v. 253—438.

334

#### RUNA DVACÁTÁ DRUHÁ

Nevěstu vypravují na cestu a připomínají doby dřívější, předpovídají doby příští; v. 1—124. — Na nevěstu padá smutek; v. 125—184. — Nevěstu pohýbají k pláči; v. 185—382. — Nevěsta pláče; v. 383—448. — Nevěstu těší; v. 449—522.

349

#### RUNA DVACÁTÁ TŘETÍ

Nevěstu naučují a napomínají, jak si má při muži vésti; v. 1—478. — Stará žebračka vypravuje příběhy svého života, které zažila jako svobodná, vdaná i od muže rozvedená žena; v. 479—850.

367

#### RUNA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

Ženichovi radí, jak se má chovati ku své nevěstě, a napomínají, aby na ni nebyl zlý; v. 1—264. — Starý soused vypravuje, jak on svou ženu k rozumu přivedl; v. 265—296. — Nevěsta prolévá slzy, že již navždy opustiti musí milé rodiště, a se všemi se loučí; v. 297—462. — Ilmarinen posazuje nevěstu do saní, vyjíždí a přijíždí třetího dne večer domů; v. 463—528.

395

#### RUNA DVACÁTÁ PÁTÁ

Ženicha, nevěstu a svatebčany vítají v domě Ilmarinově; v. 1—381. — Lid jest přehojně pohostěn pokrmy i nápoji; Väinämöinen zpívá a děkuje hospodáři, hospodyni, starostě,



družičce i jiným svatebčanům; v. 382—671. — Väinämöinovi na zpátečné cestě zlomí se saně, jež on spraví a dále domů jede; v. 672—737.

414

#### RUNA DVACÁTÁ ŠESTÁ

Lemminkäinen hněvá se, že na svatbu nebyl pozván, a myslí, jak by se dostal do Pohjoly, aniž dbá varování mateřina a smrtelných nebezpečí, která jej, jak matka pravila, cestou potkají; v. 1—382. — Vypraví se na cestu a mocí svého vědění mine všechna nebezpečná místa; v. 383—776.

439

#### RUNA DVACÁTÁ SEDMÁ

Lemminkäinen přijde do Pohjoly a zpupně si tam vede; v. 1—204. — Hospodář Pohjoly se hněvá, a nemoha Lemminkäina přemoci kouzly, doráží naň mečem; v. 205—282. — V souboji Lemminkäinen srazí hospodáři Pohjoly hlavu, kteréhož aby pomstila hospodyně pohjolská, sbírá vojsko proti němu; v. 283—420.

467

#### RUNA DVACÁTÁ OSMÁ

Lemminkäinen chvátá z Pohjoly a přijda domů táže se matky své, kam by se mohl uschovati před Pohjolany, kteří, pravil, táhnou válečně proti němu jedinému; v. 1—164. — Matka ho kárá, že šel do Pohjoly, dává mu pak na vybranou jedno nebo druhé útočiště a poléze mu radí, aby se odebral na ostrov za několika moří, kde druhdy také otec jeho rok velké války v pokoji prožil; v. 165—294.

482

#### RUNA DVACÁTÁ DEVÁTÁ

Lemminkäinen plaví se mořem a stihne šťastně na ostrov; v. 1—78. — Na ostrově žije tak rozpustile s dívkami a jinými ženskými hlavami, že muži rozlíčení strojí se ubítí jej; v. 79—290. — Lemminkäinen je nucen kvapně ostrov opustiti k velikému žalu vlastnímu i dívek; v. 291—402. — Na moři strašná bouře zachvátí loď Lemminkäinovu, on sám doplave země a spasí se, obdrží novou loď a pluje na ní dále k rodným břehům; v. 403—452. — Vidí, an rodný dům jeho leží popelem a kolem dokola je poušť, dá se proto do pláče a nářku, zvláště že se bojí, že i matka jeho jest ubita; v. 453—514. — Matka však žije uschována v lůně lesa, kdež Lemminkäinen ku své veliké radosti ji nalezne; v. 515—546. — Matka vypravuje, jak lid pohjolský přitrhł a krov jejich spálil; Lemminkäinen slibuje, že vystaví jizby nové a ještě lepší, jak jen mile vykoná pomstu na Pohjole, a vypravuje matce, kterak hýřil na ostrově, kam se byl uchýlil; v. 547—602.

493

#### RUNA TŘICÁTÁ

Lemminkäinen táhne válečně do Pohjoly s Tierou, se svým dřívějším spolubojovníkem; v. 1—122. — Paní Pohjoly pošle jim naproti tuhý mráz, jenž jejich loď v moři zamrazí, a málem i bohatýři byli by zmrzli, kdyby Lemminkäinen žkáním a zařikáváním nebyl to překazil; v. 123—316. — Lemminkäinen se svým druhem vystoupí po ledě na břeh, dlouho bloudí pustým lesem, až konečně najde cestu domů a spasí se; v. 317—500.

514

#### RUNA TŘICÁTÁ PRVÁ

Untamo zdvihne vojnu na svého bratra Kalerva, pobije lid Kalervův, takže ze všeho jeho rodu zbude jediná samadruhá žena; odvede ji s sebou a ona porodí v Untamole syna Kullerva; v. 1—82. — Kullervo již v kolébce pomýšlí na pomstu a Untamo nejednou ukládá o jeho bezživotí, ale marně; v. 83—202. — Kullervo vyroste a kazí každou práci a Untamo ve zlosti jej prodá Ilmarinovi za parobka; v. 203—374.

533

### RUNA TŘICÁTÁ DRUHÁ

Ilmarinova žena posílá Kullerva pást a dá mu na cestu chléb, do kteréhož ze zloby zapekla kámen; v. 1—32. — Hospodyně vyhání stádo na pastvu za obvyklých říkadel; v. 33—548.

547

### RUNA TŘICÁTÁ TŘETÍ

Kullervo na pastvě vyjme ze svého uzlu bochník, aby večerel, zakrojí a zlomí nůž, což jej v srdci tím krutěji zabořilo, že zlomený nůž byl jedinou jeho památkou po jeho rodu; v. 1—98. — Chce se hospodynin pomstít, vžene stádo do bahna, sežene stádo vlků a medvědů a večer žene je domů; večer v. 99—184. — Hospodyně jde dojit a je dravou zvěří roztrhána a usmrčena; v. 185—296.

565

### RUNA TŘICÁTÁ ČTVRTÁ

Kullervo odejde od Ilmarina, zarmoucen bloudí lesem a paní lesa mu poví, že otec, matka, bratr a sestra ještě jsou naživu; v. 1—128. — Nalezne je na radu paní lesa na hranici lapské; v. 129—188. — Matka praví, že jej pokládala za dávnou mrtvého, a oznámí mu, že starší dcera její ztratila se, když byla na jahodách; v. 189—246.

576

### RUNA TŘICÁTÁ PÁTÁ

Kullervo počne u rodičů práce konati, protože však nejsou k žádnému prospěchu, otec jej vypraví na cestu, aby odvedl roční daň; v. 1—68. — Na zpětné cestě potká svoji na jahodách zabloudilou sestru a neznaje přiláká i svede ji; v. 69—188. — Když pak se vyjeví, kdo jsou, sestra vrhne se do řeky, Kullervo spěchá domů, vypravuje matce hroznou příhodu o zahynutí sestřině a sám hodlá životu svému konec učiniti; v. 189—343. — Matka jej zrazuje od sebevraždy a radí, aby se někam ustranil, až by nabyl klidné mysli. Kullervo ale chce přede vším jiným pomstu vzítí od Untama; v. 344—371.

585

### RUNA TŘICÁTÁ ŠESTÁ

Kullervo vypravuje se do války a loučí se s rodnými, z nichž jediné matce není lhostejno, vrátí-li se, zemře-li nebo padne; v. 1—154. — Vtrhne do Untamoly, všecky zrubá a střechy zapálí; v. 155—250. — Vráti se domů, najde dvůr pustý a prázdný a není v něm živého tvora kromě starého černého psa, s nímž jde do lesa, aby si zastřelil zvěře k snědku; v. 251—296. — Přijde na místo, kde sestru svedl, a mečem ukončí svůj život; v. 297—360.

598

### RUNA TŘICÁTÁ SEDMÁ

Ilmarinen dlouho oplakává mrtvou ženu, uková pak si novou ženu ze zlata a stříbra, jíž krušnou prací a lopotou chce duši dát; v. 1—162. — Spí v noci se svou zlatou chotí, ale procitna ráno cítí, že ho mrazí bok, kterým byl obrácen k soše; v. 163—196. — Nabídne zlatou nevěstu Väinämöinovi, jenž ale jí nechce a radí Ilmarinovi, aby ji v něco potřebnějšího překoval, anebo ještě raději aby ji zavezl do země, kde jsou ženiši zlata lační; v. 197—250.

611

### RUNA TŘICÁTÁ OSMÁ

Ilmarinen jede do Pohjoly, aby se ucházel o ruku mladší sestry své nebožky ženy, avšak hrubé lání je mu odpovědí, čímž rozmrzen uchvátí dívku a unáší ji domů; v. 1—124. — Panna Ilmarinovi cestou spílá a rozhněvá jej tak, že ji konečně zařívá v racka; v. 125—286. — Přijda domů vypráví Väinämöinovi, jak bezstarostný život v Pohjole vedou majíce sampo, jakož i jak skončily jeho námluvy; v. 287—328.

620



## RUNA TŘICÁTÁ DEVÁTÁ

Väinämöinen přemlouvá Ilmarina, aby spolu táhli do Pohjoly pro sampo, Ilmarinen přistane a bohatýři po lodi vydají se na cestu; v. 1—329. — Lemminkäinen spatří je a slyše, kam se ubírají, nabídne se jim za třetího a jest ochotně přijat; v. 330—425.

632

## RUNA ČTYŘICÁTÁ

Bohatýři vyplují k vodopádu a pod vodopádem uvízne loď jejich na hřbetě veliké štiky; v. 1—94. — Štika usmrčena, polovice od hlavy vtažena do lodi, uvařena a rozkrájena; v. 95—205. — Väinämöinen zrobí z čelisti štiky kantele, na němž ten i onen pokouší se zahrát, ale marně; v. 206—343.

647

## RUNA ČTYŘICÁTÁ PRVÁ

Väinämöinen hraje na kantele a hned kdejaký živoucí tvor vzdušný, zemský i mořský přibíhá a kupí se hudbu poslouchaje; v. 1—168. — Každé srdce je až k slzám dojata; ano i z očí samého Väinämöina roní se velké krůpěje, padou na zem a stékají do vody, kde se proměňují ve třpytné, namodralé perly; v. 169—266.

660

## RUNA ČTYŘICÁTÁ DRUHÁ

Bohatýři přitrhnou do Pohjoly a Väinämöinen oznámí, že si přišli pro část sampa; kdyby po dobrém poloviny nedostali, že by si mocí vzali celé; v. 1—58. — Paní nad Pohjolou nehodlá jim ho dát ani po dobrém, ani po zlém a sbírá lid pohjolský k obraně; v. 59—64. — Väinämöinen vezme kantele, počne hrát i uspí hudbou všecken lid pohjolský, načez jde s tovaryši svými vyhledat sampo; vynesou je ze skalného vrchu a dopraví na svou loď; v. 65—164. — Uvázejí sampo po lodi z Pohjoly a šťastně se blíží domovu; v. 165—308. — Třetího dne paní nad Pohjolou procitne ze spánku a vidouc, že je sampo odvezeno, způsobí hustou mlhu, velikou vichřici a jiná protiventství, aby zdržela únosce sampa, až ona jich dohoní; za bouře nové kantele spadne Väinämöinovi do moře; v. 309—562.

670

## RUNA ČTYŘICÁTÁ TŘETÍ

Paní nad Pohjolou vypraví válečnou loď a pronásleduje únosce sampa; v. 1—22. — Když jich dohoní, strhne se boj mezi Pohjolou a Kalevalou, jež zůstane vítězem; v. 23—258. — Avšak paní nad Pohjolou podaří se svrhnouti sampo z lodi do moře, kde se na kusy rozbije; v. 259—266. — Větší kusy padnou na dno a stanou se mořskými poklady, menší pudí vlna ku břehu, z čehož Väinämöinen raduje se doufaje, že se stanou počátkem nového zdaru; v. 267—304. — Paní nad Pohjolou hrozí, že zničí všeliký úspěch Kalevaly, kterýchžto hrozeb neleká se Väinämöinen; v. 305—368. — Zarmoucena nad ztrátou toho, co bylo silou a mocí její, paní nad Pohjolou vrací se do Pohjoly a nemá ze sampa ničeho kromě jediného krůvku; v. 369—384. — Väinämöinen pečlivě sesbírá se břehu droby sampa, učiní, aby rostly, a přeje, aby byly ku věčnému štěstí jeho vlasti; v. 385—434.

689

## RUNA ČTYŘICÁTÁ ČTVRTÁ

Väinämöinen jde, aby z moře vylovil ztracené kantele, ale marně; v. 1—76. — Zrobil si pak nové kantele z břízy, na něž hrál k potěšení každého a všeho, co bylo kolem něho; v. 77—334.

705

## RUNA ČTYŘICÁTÁ PÁTÁ

Paní nad Pohjolou posílá na Kalevalu nemoci; v. 1—190. — Väinämöinen lékuje lidi mocnými říkadly a mastmi; v. 191—362.

717

## RUNA ČTYŘICÁTÁ ŠESTÁ

Paní nad Pohjolou pošle medvěda na stáda Kalevaly; v. 1—20. — Väinämöinen medvěda skolí, načež následují obvyklé v Kalevale radovánky; v. 21—606. — Väinämöinen zpívá, hraje na kantele a vyslovuje naději, že Kalevala v budoucnosti se dočká radosti a spokojenosti; v. 607—644.

730

## RUNA ČTYŘICÁTÁ SEDMÁ

Měsíc a slunce sestoupí, aby slyšely Väinämöina housti. Paní nad Pohjolou se jich zmocní, uschová je v lůně hory a uchvátí oheň z jizeb Kalevaly; v. 1—40. — Prabůh Ukko, nejsa zvyklý v nebi na tmou, vykřeše z ohně nový měsíc a slunce; v. 41—82. — Oheň spadne na zemi a Väinämöinen i Ilmarinen jdou ho hledat; v. 83—126. — Víla vzduchu jim vypravuje, že oheň spadl do jezera Alue a tam byl od ryby spolknut; v. 127—312. — Väinämöinen a Ilmarinen jdou, aby rybu vylovili lýčenou sítí, ale nedokážou toho; v. 313—364.

752

## RUNA ČTYŘICÁTÁ OSMÁ

Upletou sobě lněnou síť a jdou na lov ryby, polknuvší oheň, a vyloví ji; v. 1—192. — Oheň nalezen v bříše ryby, ale uprchne opět a šeredně Ilmarinovi popálí obličej a ruce; v. 193—248. — Oheň pospíchá do lesa, širé lány zpustoší a stále dál se valí, až konečně je zdolán a zaveden do tmavých jizeb Kalevaly; v. 249—290. — Ilmarinen zotaví se z popálení; v. 291—372.

765

## RUNA ČTYŘICÁTÁ DEVÁTÁ

Ilmarinen uková nový měsíc i slunce, ale nedovede, aby svítily; v. 1—74. — Väinämöinen doví se hřebím, že měsíc a slunce jsou v Pohjole zavřeny v lůně hory, táhne do Pohjoly, pobije se s lidem pohjolským a dosáhne vítězství; v. 75—230. — Jde do hory pro měsíc a slunce, ale nemůže se dostatí dovnitř; v. 231—278. — Vráti se domů, aby si dal ukovati nástroje, kterými by horu otevřel. Zatímco je Ilmarinen ková, paní nad Pohjolou pojme strach, že s ní bude zle, i propustí měsíc a slunce z hory; v. 279—362. — Väinämöinen vida měsíc i slunce na obloze pozdravuje je a žádá, by vždycky krásně vycházely a zemi štěstí přinašely; v. 363—422.

778

## RUNA PADESÁTÁ

Mariattě panně narodil se syn z maliny; v. 1—350. Robátko se ztratilo a bylo posléz nalezeno v bahně; v. 351—424. — Starec přiveden, aby dítě pokřtil, ale on zdráhá se pokřtiti děcko nemající otce, pokud by nebylo ohledáno a rozhodnuto, má-li býti naživu ponecháno; v. 425—440. — Přijde Väinämöinen a usoudí, aby podivné dítě bylo usmrčeno, ale syn maliny jej kárá, že křivě usoudil; v. 441—474. — Starec dítě pokřtí za krále Karélie, pročež Väinämöinen se rozhněvá a odejde nadobro ze země, když byl předpověděl, že ještě jednou dobude nového sampa, nové kantele a světlo národu opatří; pluje pak na měděném člunu za obzor, kde dosud mešká, ale kantele a slavné zpěvy zůstavil národu dědictvím; v. 475—512. — Runa závěrečná; v. 513—620.

793

## VYSVĚTLIVKY

815

## SLOVNÍČEK

823

## EDIČNÍ POZNÁMKA (Zina Trochová)

829

## ELIAS LÖNNROT A KALEVALA (Jan Petr Velkoborský)

833